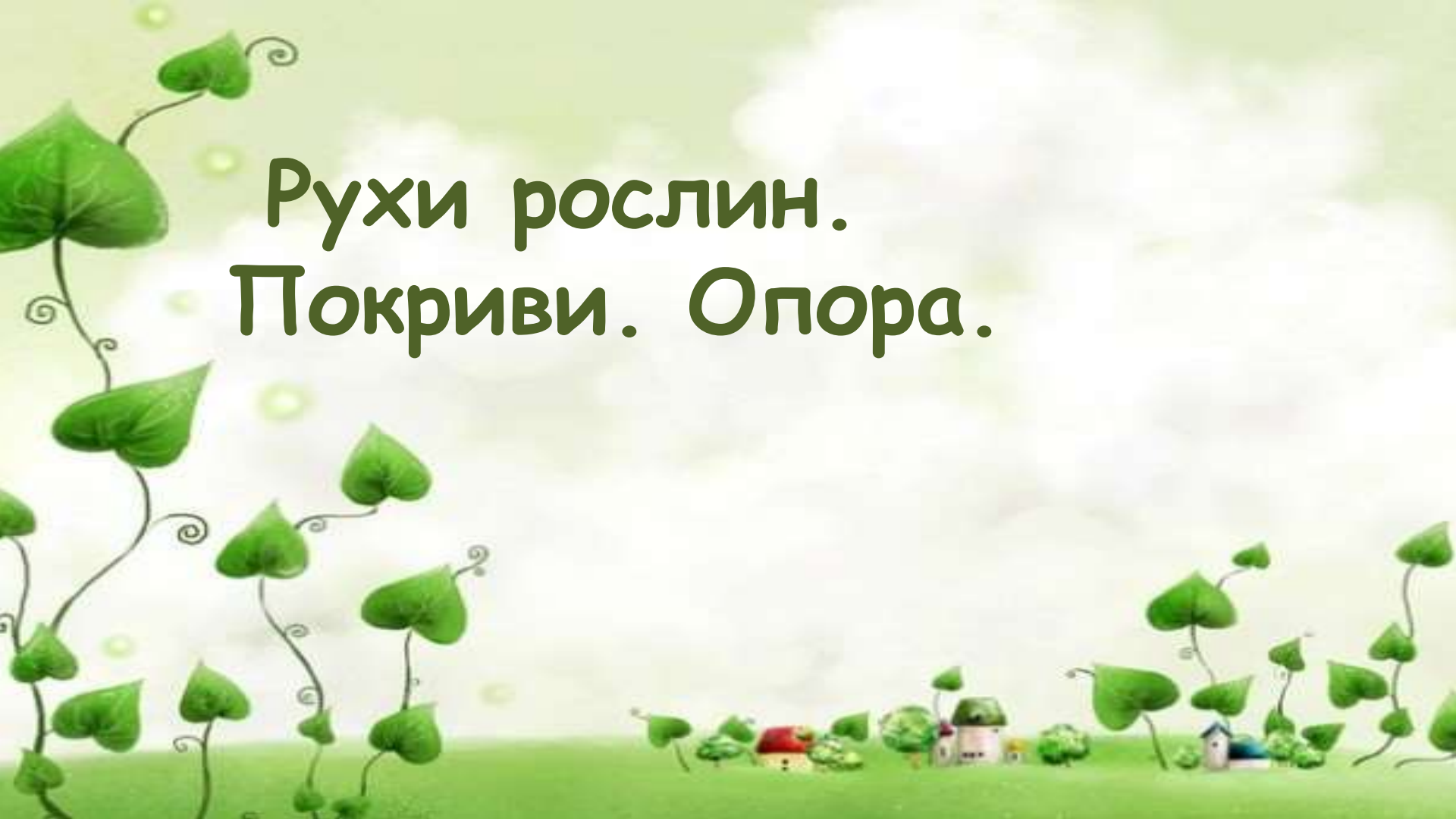
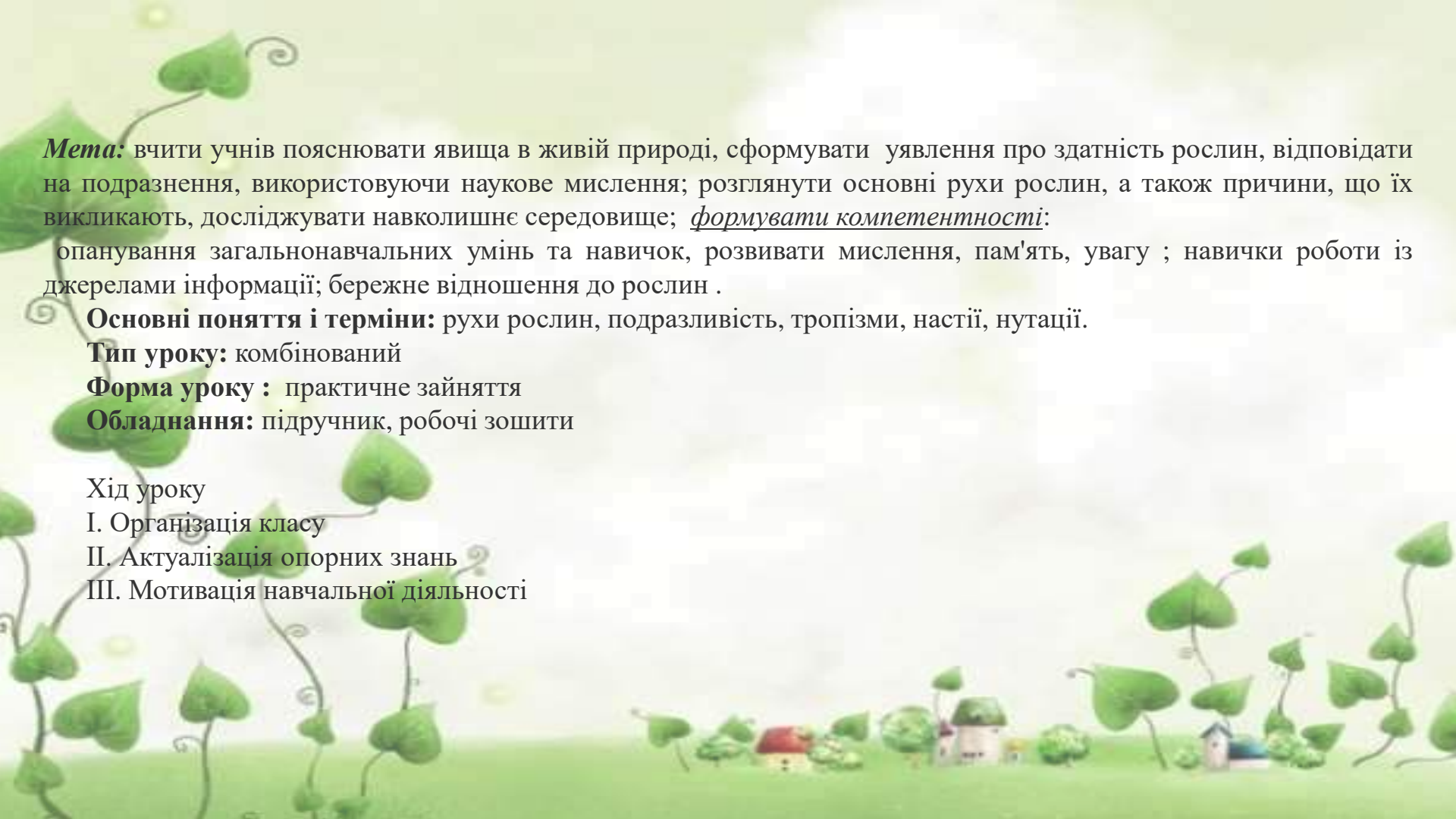

Рухи рослин.
Покриви. Опора.

Мета: вчити учнів пояснювати явища в живій природі, сформувати уявлення про здатність рослин, відповідати на подразнення, використовуючи наукове мислення; розглянути основні рухи рослин, а також причини, що їх викликають, досліджувати навколишнє середовище; формувати компетентності:

опанування загальнонавчальних умінь та навичок, розвивати мислення, пам'ять, увагу ; навички роботи із джерелами інформації; бережне відношення до рослин .

Основні поняття і терміни: рухи рослин, подразливість, тропізми, настії, нутації.

Тип уроку: комбінований

Форма уроку : практичне зайняття

Обладнання: підручник, робочі зошити

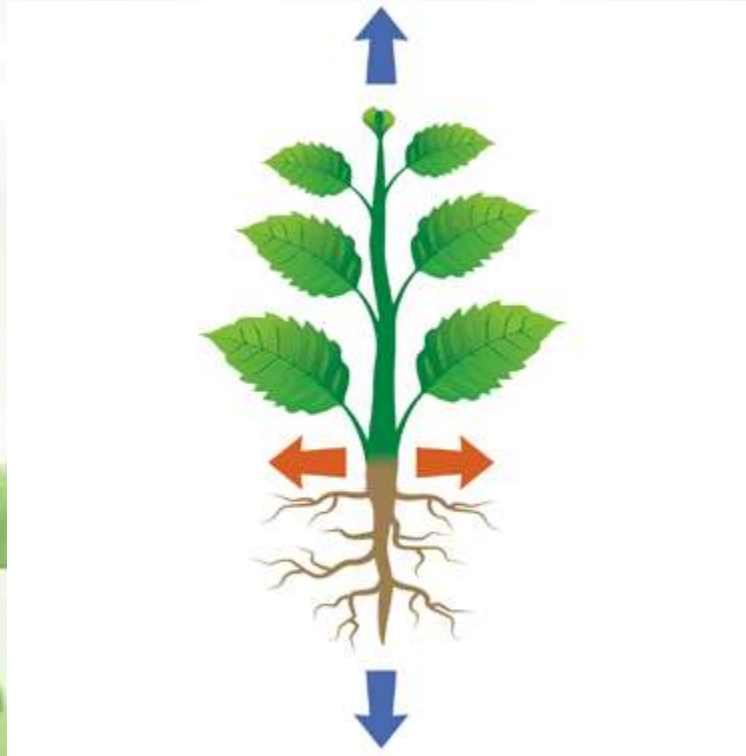
Хід уроку

I. Організація класу

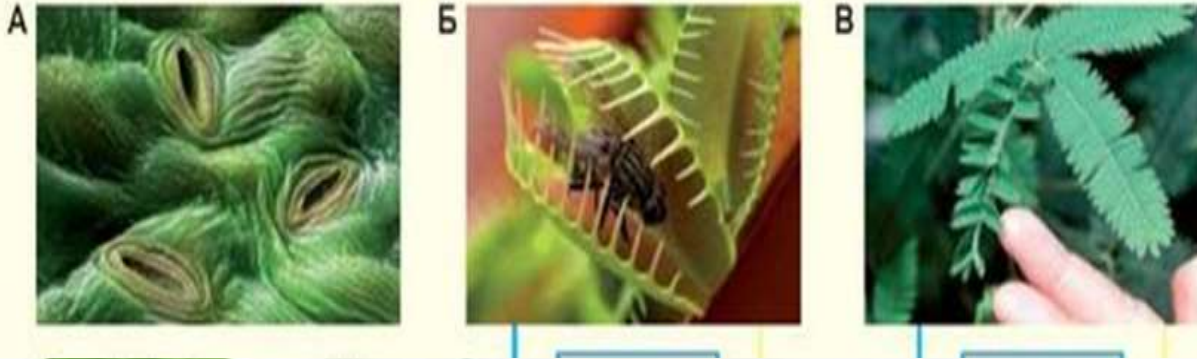
II. Актуалізація опорних знань

III. Мотивація навчальної діяльності

Чи можуть рухатися рослини?

Зміни положення тіла рослини або її частин у просторі називають **рухом**.

Рис. 13.4. Рослини здійснюють багато рухів завдяки зміні об'єму клітинних вакуоль
А. Продири.
Б. Листки венериної мухоловки.
В. Листки мімози сором'язливої.

Рухи рослин зумовлюються різними **чинниками**: впливом світла, температури, вологи, хімічних речовин.

Подразливість — це здатність живих клітин, тканин або цілого організму реагувати на зовнішні чи внутрішні впливи

Прийстосування
до умов
середовища
існування.

Рухи рослин бувають:

Пасивні
рухи

Активні
рухи

виникають дії
впливом
вітру, течій
води

перельоти плодів
кульбаби

Ростові
рухи

сезонні зміни, ритм

Скоротливі
рухи

пов'язані з
ростом і
розвитком
рослин

Рухи рослин бувають:

Позитивні

Напрям до
чинника

Негативні

Напрям від
чинника

Рухові реакції

Тропізми

Ростові рухи у рослин, спричинені однібічним впливом факторів зовнішнього середовища. Властиве певне орієнтування щодо подразника. Залежно від характеру відповіді можуть бути позитивними і негативними

Настії

Ростові рухи у рослин, завдяки яким вигинаються їхні органи. Не мають певного орієнтування щодо подразника

Нутації

Обертальний рух частин, що ростуть, різних органів рослин

Мал. 160. Ростові рухи рослин

Мал. 161. Рухи рослин, викликані неспрямованим зовнішнім подразником (а, б, в)

Мал. 162. Самостійні рухи: закручування лусидів

Подразливість — здатність живих організмів реагувати на чинники зовнішнього середовища.

Тропізми — це реакції організму на дію подразника, що спричиняють ріст у його напрямку.

- **Геотропізм** — реакція на силу тяжіння (*ріст кореня вниз*);
- **Фототропізм** — реакція на освітлення (*вигин суцвіття соняшників*).

Настії — рухи рослин у відповідь на дію подразника, що не спрямовані в його бік.

- **Ніктинастії** — рухи, зумовлені періодичною зміною світла і темряви (*відкриття та закриття квіток*);
- **Сеймонастії** — реакції у відповідь на дотик (*згортання листків Мімози сором'язливої*).

Таксис — рух організму у відповідь на подразники.

- **Фототаксис** — рух у бік світла (*рух хламідомонади в бік сонця*).

<https://www.youtube.com/watch?v=7ITzx789fWw>

Лабораторна дослідження. Покриви. Опора

Мета:

Що захищає рослини від несприятливих умов?
(напр. високої і низької температури, мікроорганізмів)

Чому рослини (напр дерева) не ламаються під сильним вітром?

1. Що таке тканина ?
2. З яких тканин складається організм рослини?
3. Яка тканина захищає рослину від навколишнього середовища?
4. Яка тканина дає рослині міцність і пружність?
5. Заповни таблицю, напиши висновок

	Тканина	Тканина
Функція		
Типи цієї тканини		
Особливості тканини		

Опрацюй п 7.4, https://www.youtube.com/watch?v=u84QR_C-2Lo

ВИСНОВКИ

1. Типові рослини ведуть прикріплений спосіб життя і здатні лише переростати на нові ділянки ґрунту.

2. Окремі частини рослини у відповідь на зовнішні подразники (спрямовані або неспрямовані) або завдяки внутрішнім ритмам можуть здійснювати рухи і змінювати положення у просторі.

Домашнє завдання:

**опрацювати § 7.4, Лаб дослідження
Підготуватися до діагностичної роботи**

**Роботу надсилаємо на HUMAN або на ел
адресу: school55lm@gmail.com**